

Spojená škola Rohožník,
organizačná zložka Materská škola,
Školské námestie 399, Rohožník

Školský vzdelávací program

Mravček poznáva

Platnosť Revidované	Dátum	Zmeny, úpravy, inovácie a pod.
Platnosť ŠkVP od	02.09.2016	
Revidované	Prerokovaný v PR 6.11.2017 Prerokovaný v Rade školy	Vypustenie troch častí (Personálne zabezpečenie, Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní, Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných) na základe novely zákona č. 245/2008 Z.z.o výchove a vzdelávaní, taktiež Časť 8 – doplnené - Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania, ktoré vydáva MŠ na základe písomnej žiadosti rodiča.
Revidované	Prerokovaný v Pedagogickej rade 25.08.2026 Prerokovaný v Rade školy 26.08.2026	Doplnenie časti 12 Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a časti 13 Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Základné údaje o škole

Názov školy	Spojená škola Rohožník, organizačná zložka Materská škola
Adresa školy	Školské námestie 399, 906 38 Rohožník
Zriaďovateľ	Obec Rohožník
Riaditeľ školy	Mgr. Silvia Ftáčniková
Kontakt	Telefón: 034/6588822 e-mail: silvia.ftacnikova@msrohoznik.sk
IČO školy	30852081
Názov ŠkVP	Mravček poznáva
Stupeň vzdelania	predprimárne
Vyučovací jazyk	Slovenský
Formy výchovy a vzdelávania	Celodenná
Dĺžka vzdelávania	1 – 4 roky
Predložený zriaďovateľovi:	30.08.2016

Prerokovaný v pedagogickej rade:	29.08.2016
Prerokovaný v rade školy:	26.08.2016
Vydaný dňa:	02.09.2016

Obsah

1. Názov vzdelávacieho programu	6
2. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania	6
3. Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu	6
4. Vlastné zameranie školy	7
5. Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania.....	7
6. Učebné osnovy	8
7. Vyučovací jazyk.....	12
8. Spôsob, podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	12
9. Materiálno - technické a priestorové podmienky	13
10. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí	14
11. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy	15
12. Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania.....	15
13. Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania	20

1. Názov vzdelávacieho programu

Mravček poznáva

2. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Vlastné ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v našej materskej škole vychádzajú z podmienok školy a rešpektujú všeobecné ciele uvedené v Štátnom vzdelávacom programe a v školskom zákone.

Vlastné ciele:

- rozvíjať u detí environmentálne cítenie, viesť ich k ochrane prírody
- oboznamovať deti s faunou a flórou blízkeho okolia lesa, lúk a hospodárskych dvorov,
- podporovať prirodzenú detskú túžbu po pohybe, umožniť deťom pravidelný pohyb na čerstvom vzduchu,
- utvárať predstavu detí o tradíciách a zvykoch obce, regiónu.

3. Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť. Predprimárne vzdelávanie môže dieťa ukončiť aj vtedy, ak nedovršilo šiesty rok veku, ale podľa vyjadrenia príslušného školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast môže plniť povinnú školskú dochádzku (predčasné zaškolenie dieťaťa na žiadosť zákonných zástupcov). Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania.

4. Vlastné zameranie školy

Naša materská škola je sedemtriedna, deti sú zaradené do tried podľa veku. Je to jediná štátna inštitúcia v obci zabezpečujúca predškolskú výchovu. Umiestnená je v pokojnej časti na okraji sídliska, v bezprostrednej blízkosti prírody – rašelinových jazier a lesa.

Zameriava sa:

- na poznávanie v oblasti environmentálnej výchovy,
- na organizovanie priameho pozorovania prírody za pomoci rôznych edukačných metód,
- na spoznávanie vlastností vody, života vo vode a pri vode,
- na priblíženie ľudových zvykov a tradícií deťom, podnietenie ich záujmu o folklór,
- na zachovávanie a rozvíjanie tradícií v kultúrnych podujatiach, aktívne podieľanie na kultúrnom živote obce,
- na vytváranie ekologického prostredia v areáli materskej školy ako aj jeho využitie na pravidelný pohyb,
- na uplatňovanie základných pravidiel cestnej premávky vzhľadom na bezpečnosť,
- na využívanie digitálnych technológií a materiálno-technického vybavenia na vzdelávanie detí,
- na vytváranie vhodných podmienok pre zdravý vývin detí.

Toto všetko prispieva k rozvoju vedomostí, zručností a návykov, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie a pripravuje deti na život v spoločnosti.

5. Dĺžka dochádzky a formy výchovy a vzdelávania

- poskytuje celodennú starostlivosť deťom od 2 do 6 rokov a deťom s odloženou školskou dochádzkou
- dĺžka dochádzky 1 – 4 roky

- na základe žiadosti zákonného zástupcu poskytuje deťom aj možnosť poldenného pobytu v rozsahu 4-5 hodín denne v dopoludňajšom čase
- poskytuje aj individuálnu integráciu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami , aby sa mohli čo najúspešnejšie zapojiť do bežného života vzhľadom na ich postihnutie

6. Učebné osnovy

- Učebné osnovy sú vypracované v súlade so Štátnym vzdelávacím programom
- Obsah tvoria 4 hlavné časti, rozdelené podľa ročných období, korešpondujúce so zvoleným zameraním „Mravček poznáva“ - JESEŇ, ZIMA, JAR, LETO.
- V jednotlivých oblastiach sú zakomponované výkonové štandardy.
- Učebné osnovy sú východiskom pre učiteľky pri zostavovaní plánov výchovno – vzdelávacej činnosti.
- Stanovený máme jednotný týždenný spôsob plánovania.

JESEŇ - obsahový celok

September

Tematický celok: Mravček v škôlke

Podoblasti:

- Ja a moja rodina
- Doma a v MŠ
- Okolie MŠ
- Pracovné profesie
- Bezpečne v škôlke i v okolí

Október

Tematický celok: Padá listie, šuchoce

Podoblasti:

- Mravček v jeseni
- Mravček zbiera ovocie
- Mravček zbiera zeleninu
- Mravček poznáva lesné plody
- Mravček poznáva lesné zvieratá

November

Tematický celok: Mravček poznáva a chráni svoje telo

Podoblasti:

- Mravček putuje po ľudskom tele
- Mravček si chráni zdravie
- Nenič svoje múdre telo (fajčenie, alkohol, drogy, lieky,)
- Zdravá výživa
- Hygiena

ZIMA – obsahový celok

December

Tematický celok: Sviatky zimy

Podoblasti:

- Mikuláš čo mi dáš ?
- Už sa stromček ligoce (Vianoce – tradície)
- Advent

Január

Tematický celok: Mráz nás štípe

Podoblasti:

- Čo sa deje s prírodou
- Zima - počasie
- Mravček pomáha zvieratám v zime
- Mravček a zimné športy
- Časové vzťahy

Február

Tematický celok: Kedy prídu fašiangy

Podoblasti:

- Časové vzťahy
- Mravček skúma predmety a ich vlastnosti
- Vyrobme mravčekovi masku (Karneval)
- Komunikačné médiá

JAR – obsahový celok

Marec

Tematický celok: Mravec v rozprávke

Podoblasti:

- Z rozprávky do rozprávky
- Prišla jar
- Živá a neživá príroda
- Mravček na farme (domáce zvieratá)

Apríl

Tematický celok: Mravček na cestách

Podoblasti:

- Sviatky jari – Veľká noc
- Ekológia – Deň zeme
- Mravec a dopravné prostriedky
- Pozor, mravček, pozor daj
- Mravček kozmonautom

Máj

Tematický celok: Mravček na potulkách prírodou

Podoblasti:

- Dnes má sviatok moja mama
- Mravček pri vode – rastliny a živočíchy
- Mravček na lúke
- Mravček a kvety – kvety a ich poznávanie

LETO – obsahový celok

Jún

Tematický celok: Slniečko nás hreje

Podoblasti:

- Mravec porovnáva dedinu a mesto
- Mravček poznáva svoju vlasť
- Európa a svetadiely
- Exotické zvieratá
- Mravec sa chytá na dovolenku (leto – počasie)

Východiská plánovania

Výchovno-vzdelávaciu činnosť (ďalej VVČ) plánujeme týždenne, plánujeme ciele vzdelávacie aktivity. Výchovno-vzdelávací plán pre príslušný týždeň vypracúva učiteľka rannej zmeny aj pre kolegyňu popoludňajšej zmeny (po ich vzájomnej konzultácii). Obsah i forma plánu VVČ je plne v kompetencii každej učiteľky. Učiteľky pri plánovaní VVČ v konkrétnej triede vzájomne spolupracujú. V prípade, že sa v mesiaci vyskytnú voľné dni (dni pracovného voľna), ako aj školské jarné, jesenné a zimné prázdniny, zaradený počet vzdelávacích oblastí na časový úsek jedného mesiaca sa úmerne skracuje. Plánovanie vzdelávacích oblastí v rámci popoludňajších cielených vzdelávacích aktivít je plne v kompetencii učiteliek konkrétnych tried. Pri plánovaní vychádzame z poznania aktuálnej úrovne detí, rešpektujeme ich prirodzenú variabilitu a ich sociokultúrne prostredie, ako aj pedagogické zásady (postupnosť, primeranosť, systematickosť a pod.). Plánujeme tematicky, témy výučby máme dané, volia si ich učiteľky podľa vlastného uváženia a vzájomnej dohody v konkrétnej triede, pričom zohľadňujú záujmy a potreby detí. Časová ohraničenosť jednotlivých tém závisí od učiteliek, ktoré zohľadňujú záujem detí o konkrétne témy. Pri plánovaní aktivít na konkrétny týždeň si učiteľky vyberajú výkonové štandardy z vytvorených učebných osnov (príloha č. 1), ktoré prispôsobujú schopnostiam danej skupiny detí, pričom môžu (ale nemusia) využívať adaptácie výkonových štandardov jednotlivých VO vymedzené viacerými úrovňami dosahovania jednotlivých výkonov. Výkonové štandardy môžu v prípade ich širšieho vymedzenia deliť, ale i spájať do logicky integrovaných celkov. Spravidla teda v rámci plánovania dochádza k vzájomnému prepájaniu vzdelávacích oblastí resp. k integrácii výkonových štandardov z niektorých vzdelávacích oblastí.

7. Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk slovenskej republiky (slovenský jazyk).

8. Spôsob, podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

- Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť.

- Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania, ktoré vydáva MŠ na základe písomnej žiadosti rodiča.
- Slávnostné odovzdávanie osvedčení sa uskutočňuje za prítomnosti všetkých pedagógov a detí a je spojené s kultúrnym programom budúcich prvákov.

9. Materiálno - technické a priestorové podmienky

Priestory materskej školy tvorí rozsiahly, komplex budov so spojovacími chodbami a školský dvor. Účelová budova je pavilónového typu, členená na 4 pavilóny. Tri z nich majú jedno poschodie, štvrtý je prízemný. V pavilónoch je zriadených 7 tried. Každá má svoju herňu, spálňu, šatňu, umývárňu, WC, kabinet a kuchynku. Triedy sú priestrané, s priestorom pre hrové a pracovné aktivity, pre spoločné pohybové aktivity. Miestnosti sú vymaľované pestrými pastelovými farbami, ktoré priaznivo pôsobia na vývoj detí. MŠ je vybavená novým dreveným ekologickým nábytkom v rôznofarebnom prevedení, účelne rozmiestneným. Triedy sú priestrané s dostatkom svetla. Priestory na hygienu – umývárne a WC zodpovedajú požadovaným kritériám. V hospodárskej časti je umiestnená kuchyňa s príslušnými skladmi, pracovňa, kancelária vedúcej ŠJ, kotolňa a plynomerňa. Pavilóny spája spojovacia chodba.

V MŠ je zriadená telocvičňa, ktorá sa nachádza v prízemnom pavilóne, kde sa nachádza moderné náradie a náčinie napr. fitlopty, molitanová stavebnica, nástenné zrkadlá s madlom a pod. Vo výchovno – vzdelávacom procese používame nové moderné učebné pomôcky, didaktickú audiovizuálnu techniku, v triedach sú umiestnené - televízia, CD prehrávač, DVD, hudobné nástroje – ľahkoovládateľné nástroje, veku primerané, ekologicky nezávadné hračky, klavír, klaves. Každá trieda MŠ je vybavená PC s príslušenstvom (internet, tlačiarne), v troch triedach sa nachádza interaktívna tabuľa. Pravidelne nakupujeme nové hračky a spotrebný materiál na výtvarné, grafomotorické a pracovné činnosti. V spoločných priestoroch sa nachádza knižnica s odbornou literatúrou, ktorú majú k dispozícii všetci pedagogickí zamestnanci. Knižnica je pravidelne dopĺňaná o novú odbornú literatúru a časopisy. Detská literatúra je priebežne dopĺňaná na triedach.

Vykurovanie školy zabezpečuje spoločná kotolňa v obci. Zásobovanie pitnou vodou je z obecného vodovodu, teplú vodu si zabezpečujeme plynovým ohrievačom vo vlastnej kotolni.

Školská kuchyňa je vybavená podľa európskych noriem – antikorové stoly a riad, elektrická rúra, konvektomat, parný hrniec, kuchynský robot a pod. Jedáleň v MŠ nie je zriadená, deti stolujú v triedach.

V pracovni sú 2 pračky a žehliaci stroj – mangel.

Vďaka iniciatíve personálu, podpore rodičovského združenia, obecného úradu a Holcim a.s., sa škola neustále modernizuje. Vďaka tejto podpore neustále zveľaďujeme priestory a modernizujeme vybavenie MŠ. (napr. nábytok, ležadlá, rehabilitačné pomôcky v telocvični, skrinky, altány na ŠD, ihrisko pre najmenších, PC a pod.)

Priestranný vonkajší areál slúži ako školský dvor pre pobyt detí vonku. Na dvore je dostatok voľného priestoru pre spoločné pohybové aktivity a hry, priestor pre zdolávanie prekážok, účelovo rozmiestnené detské preliezačky, hojdačky, zastrešené pieskoviská, altánky na environmentálne aktivity, oddych a relaxáciu. Materská škola je vybavená aj externými pomôckami, ako sú odrážadlá, kolobežky a ďalšie pomôcky na dopravnú výchovu (semafor, značky, vestičky). Plocha dvora je zatrávnená, okolie budovy je vysadené ihličnatými, listnatými stromami a kríkmi. Areál je oplotený s dvoma vstupnými bránami.

10. Vnútny systém kontroly a hodnotenia detí

Pri získavaní základov kľúčových kompetencií v predškolskom veku s cieľom dosiahnuť školskú pripravenosť pravidelne sledujeme a vyhodnocujeme dosiahnuté výsledky vo všetkých oblastiach formou :

- každodenné priame pozorovanie dieťaťa
- záznamy v pedagogickej diagnostike , osobný spis dieťaťa
- spolupráca s centrom pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie
- spolupráca s logopédom
- spolupráca so špeciálnym pedagógom
- analýza výchovno – vzdelávacích výsledkov – pedagogická rada
- sebahodnotenie detí – autoevalvácia, pochvala

- testy , pracovné listy, portfólio
- spolupráca s rodinou – poradenská činnosť
- prezentácia v MŠ a na verejnosti
- hodnotenie dieťa - dieťa

11. Vnútny systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Na hodnotenie zamestnancov sú vypracované kritériá, akceptované všetkými zamestnancami školy. Hodnotenie sa vykonáva u pedagogických zamestnancov formou cielených hospitácií, hodnotením ich aktivity a vedenia pedagogickej dokumentácie, dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov na pracovisku, efektívnosti a tvorivosti v edukačnom procese, plnenia zverených úloh, osobného vplyvu na pracovisku a ďalšie. U prevádzkových zamestnancov sa hodnotia výsledky a kvalita práce, svedomitosť pri plnení pracovných povinností, sťažené podmienky (sneh, tráva, veľké upratovanie a pod.), racionálne využívanie pracovného času, osobný vplyv na pracovisku a ďalšie. O hodnotení pedagogických zamestnancov sa vedú písomné záznamy, ktoré sa vykonávajú raz ročne.

Konkrétne zameranie kontrolnej činnosti zamestnancov je vypracované v ročnom pláne vnútornej kontroly školy vypracovanom v súlade s § 9 ods. 4 písm. c) vyhlášky MŠ SR č. 306/2008 Z. z. v znení vyhlášky MŠ SR č. 308/2009 Z. z.

12. Systém podpory detí v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

V súlade s cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona a v súlade s platným štátnym vzdelávacím programom naša materská škola vytvára podmienky na to, aby sa každé dieťa mohlo komplexne rozvíjať, zapojiť sa do výchovno-vzdelávacej činnosti s ohľadom na jeho vzdelávacie potreby. Materská škola je miestom, v ktorom deti prežijú veľkú časť svojho detstva, je našim cieľom, aby bola miestom, kde sa deti dobre cítia, naučia sa spolu vychádzať, s radosťou budú objavovať nepoznané. Každé dieťa má individuálne vzdelávacie potreby, niekto intenzívnejšiu, iné špecifickejšiu, niekto dočasnú, iné trvalú.

System podpory je založený na včasnom identifikovaní potrieb dieťaťa, plánovaní primeranej podpory, realizácii podporných opatrení, spolupráci pedagogických a odborných zamestnancov, komunikácii so zákonnými zástupcami, priebežnom vyhodnocovaní účinnosti podpory a jej úprave podľa aktuálnych potrieb dieťaťa. Stojí na troch pilieroch: poskytovaní podpory, spolupráci pedagogických a odborných zamestnancov a spolupráci s rodičmi.

Potreby detí sa identifikujú najmä prostredníctvom pedagogickej diagnostiky, konzultácií so zákonnými zástupcami, podnetov pedagogických zamestnancov, pedagogických asistentov alebo odborných zamestnancov, orientačnej diagnostiky, odporúčaní zariadenia poradenstva a prevencie.

Prvotnú podporu poskytujú deťom pedagogickí zamestnanci priamo v triede, flexibilne podľa aktuálnych potrieb dieťaťa, po metodickkej konzultácii s odbornými zamestnancami materskej školy. Spoločnými silami vytvárajú bezpečné, rešpektujúce prostredie, ktoré zohľadňuje jedinečné potreby, silné stránky a tempo každého dieťaťa. Rodičov vnímame ako partnerov, spoločne s nimi nastavujeme ciele podpory a konzultujeme s nimi jej účinnosť.

V triede môžu byť aj deti, ktoré potrebujú omnoho intenzívnejšiu, ale najmä špecifickejšiu podporu. Ide o skupinu detí s rizikovým vývinom, ktoré potrebujú cielejšiu podporu. Ak bežná pedagogická podpora nie je postačujúca, triedna učiteľka informuje školskú psychologičku. Následne sa v spolupráci so zákonnými zástupcami a podľa potreby aj so zariadením poradenstva a prevencie navrhuje ďalší postup podpory. Súčasťou ďalšieho postupu môže byť najmä: konzultácia so školskou psychologičkou, rozhovor so zákonnými zástupcami, odporúčania pre vyučujúcich, nastavenie konkrétnych podporných opatrení, zapojenie pedagogického asistenta, odborná intervencia v materskej škole, odporúčanie vyšetrenia alebo konzultácie v zariadení poradenstva a prevencie, vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu, ak si to potreby dieťaťa vyžadujú.

Poskytovanie podpory sa riadi aktuálne platnou legislatívou (Školský zákon, Zákon o ped. a odb. zamestnancoch), procesnými, výkonovými a obsahovými štandardmi i popísanými úrovňami podpory, metodickými usmerneniami VÚDPaPu, metodickými usmerneniami a pedagogicko-organizačnými pokynmi ministerstva školstva.

Ak sa zistí, že je dieťa súčasťou cieľovej skupiny cieleného podporného opatrenia podľa katalógu podporných opatrení, poskytne sa mu toto podporné opatrenie. Podpora detí sa prerokúva podľa potreby na pedagogických poradách, konzultáciách s učiteľkami a pri komunikácii so zákonnými zástupcami. Frekvencia stretnutí závisí od aktuálnych potrieb detí.

Pedagogická podpora detí v triede

- v triede učiteľky na základe pedagogickej diagnostiky premyslene diferencujú a individualizujú ciele vzdelávania pre všetky deti
- usporiadaním detí do dvojíc, skupín prepájajú deti s rôznou potrebou podpory s cieľom deti čo najviac obohacovať, stupňujú náročnosť úloh, poskytujú primeraný čas na splnenie úlohy
- aktívne vedú deti k všímaniu sa navzájom, podporou sociálnych interakcií ich podporujú k vzájomnému rešpektu a pomoci
- cielenou identifikáciou silných stránok a ich povzbudzovaním deťom umožňujú zažívať úspech
- využívajú komunikačné kartičky, vizualizáciu denného režimu a následnosť aktivít, ktoré deti daný deň čakajú
- obrázky používajú aj pri komunikácii potrieb u detí, ktoré majú ťažkosti so slovnou komunikáciou
- pri učení zapájajú čo najviac zmyslov

Individuálna podpora konkrétnych detí

- na základe včasného rozpoznania individuálnych potrieb dieťaťa prostredníctvom pedagogickej a orientačnej psychologickkej diagnostiky je možné poskytnúť pedagogickú intervenciu a cielenú podporu
- podporu možno zamerať na rôzne oblasti – od rozvoja oslabenej funkcie v rámci triedy (diferencovanie činností, odstupňovanie náročnosti a rozsahu úloh pod metodickým vedením

školskej psychologičky) po cieleň nácviť určítých zručností alebo činností pod metodickým vedením školskej psychologičky

- podpora je dieťaťu poskytovaná v súčinnosti s rodičmi, ktorí sú oboznámení s potrebou podpory a aktívne pracujú s dieťaťom v domácom prostredí

Pôsobenie odborných zamestnancov

V podmienkach našej materskej školy podporu detí koordinuje školská psychologička v spolupráci s pedagogickými zamestnancami, zákonnými zástupcami a podľa potreby aj so zariadením poradenstva a prevencie.

a) Školská psychologička:

- realizuje orientačnú psychologickú diagnostiku s cieľom identifikácie silných stránok, špecifik, prípadne limitov dieťaťa, ich potrieb s dôrazom na potenciál dieťaťa a jeho rozvoj s cieľom jeho podpory v procese výchovy a vzdelávania
- u detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie realizuje orientačné posúdenie školskej pripravenosti
- v situáciách, ktoré často prichádzajú náhle, majú tragický charakter a nadmerne zaťažujú psychiku zasiahnutých osôb, vykonáva krízovú intervenciu - bezodkladný zásah smerom k deťom a zamestnancom
- pomáha učiteľom lepšie porozumieť dynamike triedy a individuálnym potrebám detí, poskytuje metodickú podporu individuálne podľa potreby, v rámci pedagogických porád
- poradenstvo a konzultácie vo vzťahu k rodičom prebieha podľa potreby
- realizuje prednášky pre rodičov, pripravuje informačné materiály a postupy pre rôzne situácie pre rodičov (ako uľahčiť dieťaťu vstup do materskej školy, ako pripraviť dieťa na vstup do školy a iné témy podľa záujmu)
- podporuje spoluprácu zamestnancov so zákonnými zástupcami a ďalšími odborníkmi, poskytuje súčinnosť zariadeniu poradenstva a prevencie

b) Pedagogická asistentka:

- v spolupráci s učiteľkami a školskou psychologičkou vytvára rovnosť príležitostí vo výchove a vzdelávaní, pomáha deťom pri prekonávaní bariér
- pomáha vytvárať príležitosti pre všetky deti, podporuje rôznorodé potreby detí, aby mohli zažiť úspech a ťažiť z výchovno-vzdelávacieho procesu maximum
- prispôsobuje náročnosť a rozsah možnostiam detí, používa názorné pomôcky, poskytuje deťom dostatok času a poskytuje okamžitú pozitívnu spätnú väzbu
- realizuje ciele nácviky oslabených schopností pod metodickým vedením školskej psychologičky

Vytváranie priaznivej, všetky deti prijímajúcej klímy, zabránenie výskytu akýchkoľvek foriem diskriminácie a segregácie detí

- vedenie materskej školy podporuje kolegialitu a inovatívnosť, realizuje a zabezpečuje rôznorodé aktivity a umožňuje a aktívne podnecuje k účasti na rozvoji zamestnancov v oblasti inkluzívneho vzdelávania
- pedagogickí a odborní zamestnanci cielene nadobúdajú zručnosti, ktoré im umožnia naplňovať rôznorodé potreby detí, majú k deťom pozitívny postoj, sú ochotní navzájom spolupracovať, aktívne zapájať deti do života školy
- inkluzívne vzdelávanie významne prispieva k sociálnemu učeniu detí, deti učíme navzájom si pomáhať, jeden druhého podporovať
- kladieme veľký dôraz na podporu pozitívnych vzťahov medzi deťmi, komunikujeme so vzájomnou úctou
- podporovaná je celková pozitívna atmosféra v materskej škole, otvorená a bezpečná komunikácia

13. Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Digitálna transformácia v materskej škole predstavuje premyslené a veku primerané využívanie digitálnych technológií ako prirodzenej súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu. Jej cieľom je rozvíjať digitálne kompetencie detí, podporovať ich tvorivosť, kritické myslenie, riešenie problémov a bezpečné správanie v digitálnom prostredí. Deti sa učia využívať technológie zmysluplne, tvorivo a v súlade s reálnym svetom. Učitelia vytvárajú bezpečné a podnetné prostredie pre rozvoj týchto kompetencií a v spolupráci s rodičmi podporujú zdravý a zodpovedný vzťah detí k digitálnym technológiám.

Pri tvorbe stratégie boli zohľadnené ustanovenia zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov, zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch, Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie, odporúčania a metodické materiály Národného centra pre digitálnu transformáciu vzdelávania (NCDTV), metodická príručka Uplatnenie digitálnych technológií naprieč vzdelávacími oblasťami ŠVP pre predprimárne vzdelávanie v materských školách a európske rámce digitálnych kompetencií DigComp a DigCompEdu.

Stratégie dosahovania digitálnych kompetencií v predškolskom veku:

- a) Materská škola vytvára podmienky pre oboznamovanie sa detí s digitálnymi technológiami, ich rozpoznávanie, porozumenie ich základnému významu a účelu využívania prostredníctvom pozorovania, ukážok a hry.**

Pri oboznamovaní detí s digitálnymi technológiami sa vychádza z ich prirodzených skúseností a z predmetov, s ktorými sa stretávajú v každodennom živote. Prostredníctvom rozhovoru, situačných hier, obrázkov, reálnych predmetov a spoločného objavovania deti rozpoznávajú digitálne zariadenia, napríklad počítač, tablet, mobilný telefón, fotoaparát, tlačiareň, interaktívnu tabuľu, digitálny mikroskop alebo programovateľnú hračku. Primerane svojmu veku pomenúvajú, na čo jednotlivé zariadenia slúžia, v akých situáciách môžu človeku pomáhať a kedy ich použitie nie je potrebné alebo vhodné.

Oboznamovanie sa s digitálnymi technológiami neprebieha iba ich priamym používaním. Materská škola využíva najmä námetové, konštruktívne, pohybové a manipulačné hry, v ktorých deti napodobňujú reálne situácie, napríklad telefonovanie, fotografovanie, vyhľadávanie informácie, ovládanie robota alebo zadávanie jednoduchých pokynov. Dieťa môže predstavovať digitálne zariadenie alebo robota a reagovať na pokyny spolužiaka, čím si vytvára prvé predstavy o tom, že technológia vykonáva činnosť podľa zadaného príkazu.

Správne, bezpečné a šetrné zaobchádzanie so zariadeniami deťom názorne sprostredkúva učiteľka vlastným príkladom. Vysvetľuje ich účel a vedie deti k rešpektovaniu dohodnutých pravidiel. Deti sa učia, že digitálne technológie nie sú prostriedkom na bezcieľné trávenie času, ale nástrojom, ktorý možno primerane využívať na poznávanie, tvorbu, komunikáciu, zaznamenávanie zážitkov alebo skúmanie okolitého sveta.

Digitálne zariadenia sa využívajú len vtedy, keď obohacujú vzdelávaciu aktivitu a prinášajú dieťaťu skúsenosť, ktorú nemožno rovnako kvalitne sprostredkovať bežnou pomôckou. Prednosť majú reálne predmety, priama skúsenosť, pohyb, manipulácia, komunikácia a hra. Digitálny nástroj môže byť využitý napríklad na zväčšenie prírodného materiálu digitálnym mikroskopom, zaznamenanie spoločnej práce fotoaparátom alebo vypočutie zvukov, ktoré deti následne porovnávajú so zvukmi v reálnom prostredí.

Takto materská škola vytvára základné porozumenie digitálnym technológiám a pripravuje deti na ich neskoršie bezpečné, zmysuplné a zodpovedné využívanie v základnej škole.

b) Materská škola vytvára podmienky pre rozvíjanie odvahy detí skúšať digitálne technológie, objavovať ich prostredníctvom vlastnej aktivity a získavať skúsenosti učením sa pokusom a omylom.

Bezpečné, podporné a podnetné prostredie umožňuje dieťaťu pýtať sa, skúšať, experimentovať, robiť chyby a hľadať vlastné riešenia bez obavy z neúspechu. Namiesto mechanického napodobňovania postupu dospelého sa podporuje aktívne objavovanie, premýšľanie a overovanie vlastných nápadov.

Odvaha skúšať sa rozvíja najmä prostredníctvom hier, problémových situácií, manipulačných činností a jednoduchých experimentov. Deti môžu skúšať rôzne postupy pri zostavovaní poradia krokov, zadávaní pokynov spolužiakovi, ktorý predstavuje robota, orientácii v

priestore, práci so symbolmi alebo pri hľadaní chyby v postupe. Ak zvolený postup nevedie k cieľu, učia sa vrátiť k jednotlivým krokom, premýšľať o príčine neúspechu a skúsiť iné riešenie.

Digitálne zariadenia a programovateľné pomôcky sa využívajú primerane veku detí a len ako doplnok k prirodzeným učebným situáciám. Dieťa môže napríklad samostatne skúmať základné funkcie fotoaparátu, digitálneho mikroskopu alebo jednoduchej robotickej hračky, pričom pedagogický zamestnanec mu poskytuje iba takú mieru podpory, akú potrebuje. Nepreberá riešenie za dieťa, ale povzbudzuje ho otázkami, napríklad: „Čo by si mohol skúsiť inak?“, „Ktorý krok bol nesprávny?“ alebo „Ako zistíš, či tvoj postup funguje?“

Oceňuje sa najmä snaha, zvedavosť, vytrvalosť a hľadanie riešenia, nielen správny výsledok. Chyba je deťom predstavovaná ako prirodzená súčasť učenia a objavovania. Takýto prístup podporuje sebadôveru, samostatnosť, tvorivosť, schopnosť riešiť problémy a pripravenosť prijímať nové výzvy.

Materská škola zároveň rešpektuje individuálne tempo, skúsenosti a potreby každého dieťaťa. Dieťa nie je nútené používať digitálnu technológiu, ale dostáva primeraný čas, podporu a príležitosť pozorovať ostatných, zapojiť sa podľa vlastnej pripravenosti a postupne nadobúdať istotu.

Týmto spôsobom si deti vytvárajú pozitívny a zároveň primerane kritický vzťah k digitálnym technológiám. Učia sa, že technológie môžu skúmať, používať a ovplyvňovať, pričom sa nemusia obávať chyby a dokážu požiadať o pomoc, ak ju potrebujú.

c) Materská škola vytvára podmienky pre rozvíjanie schopnosti detí primerane používať digitálne technológie, ovládať základné funkcie digitálnych zariadení a využívať ich pri učení, objavovaní a hre.

V každodennej pedagogickej praxi sa deti učia vnímať digitálne technológie ako jeden z prostriedkov na poznávanie sveta, získavanie nových skúseností, tvorivé vyjadrovanie a riešenie problémov. Digitálne zariadenia sa používajú cielene a primerane veku detí, vždy v súlade so vzdelávacím zámerom, pričom nenahrádzajú spontánnu hru, pohybové aktivity, manipuláciu s reálnymi predmetmi ani sociálnu interakciu.

Deti sa prirodzene oboznamujú so základnými funkciami primeraných digitálnych zariadení a pomôcok, napríklad so zapnutím a vypnutím zariadenia, fotografovaním, prehrávaním zvuku, pozorovaním objektov prostredníctvom digitálneho mikroskopu alebo zadávaním jednoduchých pokynov programovateľnej hračky. Pedagogický zamestnanec ich vedie k tomu, aby zariadenia používali bezpečne, šetrne, samostatne a zodpovedne.

Pri plánovaní výchovno-vzdelávacích aktivít sa vždy zvažuje, či použitie digitálneho zariadenia prináša dieťaťu skutočnú pridanú hodnotu. Ak možno rovnaký cieľ účinnejšie dosiahnuť prostredníctvom hry, pohybu, experimentovania, manipulačných činností alebo priameho pozorovania, uprednostňujú sa tieto formy učenia. Digitálne technológie sa využívajú najmä na rozšírenie možností objavovania, dokumentovanie činností, skúmanie javov, tvorbu alebo spoločné zdieľanie výsledkov práce detí.

Súčasne sa u detí rozvíja porozumenie, že digitálne technológie sú určené na konkrétny účel a ich používanie má svoje pravidlá. Učia sa rozlišovať, kedy je vhodné digitálny nástroj použiť a kedy je lepšie zvoliť inú formu činnosti. Postupne si tak vytvárajú základy zodpovedného, primeraného a zmysluplného využívania digitálnych technológií, na ktoré budú nadväzovať v ďalších stupňoch vzdelávania.

d) Materská škola vytvára podmienky pre rozvíjanie kritického myslenia a zodpovedného prístupu detí k digitálnym technológiám, porozumenie rozdielu medzi realitou a digitálnym obsahom a uvedomovanie si významu pravdivých informácií

Kritické myslenie sa rozvíja prostredníctvom rozhovoru, pozorovania, porovnávania, hry a spoločného uvažovania. Deti sa učia uvedomovať si, že nie všetko, čo vidia alebo počujú na obrazovke, musí byť skutočné alebo pravdivé. Primerane svojmu veku porovnávajú reálne predmety, fotografie, ilustrácie, upravené obrázky, zvuky alebo krátke príbehy a hľadajú medzi nimi rozdiely.

Materská škola vytvára situácie, v ktorých sa deti učia klásť jednoduché otázky, napríklad: „Je to naozaj tak?“, „Mohlo sa to stať?“, „Ako to môžeme overiť?“, „Kto nám túto informáciu povedal?“ alebo „Videli sme to aj v skutočnosti?“ Pedagogický zamestnanec nepredkladá deťom hotové odpovede, ale podporuje ich zvedavosť, samostatné premýšľanie, vyjadrovanie názoru a hľadanie dôkazov prostredníctvom vlastnej skúsenosti.

Rozlišovanie medzi realitou a digitálnym obsahom sa rozvíja najmä prostredníctvom bežných pedagogických situácií. Deti môžu napríklad porovnávať fotografiu zvieratá s jeho kresleným alebo upraveným zobrazením, zisťovať, či obrázok zodpovedá skutočnosti, dopĺňať nezmyselné časti príbehu, hľadať chyby v obrázku alebo porovnávať informáciu z digitálneho obsahu s knihou, pozorovaním prírody či skúsenosťou dospelého.

Primerane veku detí sa vysvetľuje, že obrázky, videá, hlasy alebo príbehy môžu byť upravené alebo vytvorené človekom, digitálnym nástrojom či umelou inteligenciou. Dôraz sa nekladie na technické vysvetľovanie, ale na pochopenie, že vytvorený obsah nemusí zachytávať skutočnosť a pred jeho prijatím je vhodné premýšľať, pýtať sa a overovať.

Deti sa zároveň učia zodpovedne reagovať na obsah, ktorý je pre ne nejasný, nepríjemný alebo vzbudzuje obavy. Materská škola ich vedie k tomu, aby sa obrátili na dôveryhodného dospelého, nepokračovali samostatne v činnosti a nebáli sa povedať, čo videli alebo počuli. Tým sa prirodzene rozvíjajú základy bezpečného správania v digitálnom prostredí.

Digitálne technológie sa v tejto oblasti využívajú iba ako doplnok k priamej skúsenosti a spoločnej diskusii. Podstatou nie je pasívne sledovanie obsahu, ale aktívne porovnávanie, premýšľanie, kladenie otázok a overovanie informácií. Takto si deti vytvárajú prvé základy kritického myslenia, mediálnej gramotnosti a zodpovedného prístupu k informáciám, na ktoré budú nadväzovať v základnej škole

e) Materská škola vytvára podmienky pre rozvíjanie etického a zodpovedného správania detí v digitálnom prostredí, rešpektovanie súkromia druhých, dodržiavanie pravidiel slušnej komunikácie a osvojovanie si základných princípov digitálnej etiky.

Základy digitálnej etiky sa budujú v bežných situáciách zo života detí, ktoré sa premieňajú na konkrétne a zrozumiteľné skúsenosti. Deti sa učia, že každé dielo má svojho autora, že práca druhého človeka si zaslúži rešpekt a že pred použitím, zverejnením alebo zdieľaním cudzieho výtvoru je potrebné požiadať o súhlas.

Tieto princípy sa rozvíjajú najmä prostredníctvom zážitkových a situačných aktivít. Dieťa napríklad nakreslí obrázok, označí ho svojím menom a uvedomuje si, že je jeho autorom. Pred vystavením obrázka na spoločnej nástenke sa ho pedagogický zamestnanec opýta, či so

zverejnením svojho diela súhlasí. Podobne sa deti učia, že fotografovať spolužiaka, použiť jeho výtvor alebo o ňom niečo zdieľať možno len s jeho vedomím a súhlasom.

Materská škola vedie deti k ochrane vlastného súkromia aj súkromia druhých. Primerane veku si osvojujú, že nie všetky informácie o sebe, rodine alebo kamarátovi je vhodné poskytovať iným ľuďom. Učia sa rešpektovať osobný priestor, nepoužívať cudzie veci bez dovolenia a obrátiť sa na dôveryhodného dospelého v situácii, ktorej nerozumejú alebo ktorá im je nepríjemná.

Slušná komunikácia sa rozvíja predovšetkým v každodenných vzťahoch medzi deťmi. Učiteľka vlastným príkladom modeluje zdvorilé, rešpektujúce a ohľaduplné vyjadrovanie a vedie deti k počúvaniu druhých, primeranému vyjadreniu nesúhlasu a riešeniu konfliktov bez urážania alebo zosmiešňovania. Deti si tak vytvárajú postoje, ktoré neskôr uplatnia aj pri komunikácii prostredníctvom digitálnych technológií.

Dôležitou súčasťou je aj šetrné a zodpovedné zaobchádzanie s digitálnymi zariadeniami a spoločnými pomôckami. Deti rešpektujú dohodnuté pravidlá, striedajú sa, dávajú pozor na zariadenie a chápu, že technológia patrí konkrétnej osobe alebo celej skupine a nemožno s ňou zaobchádzať svojvoľne.

Digitálne zariadenia sa pri rozvíjaní tejto kompetencie využívajú len vtedy, keď podporujú konkrétnu pedagogickú situáciu. Základy digitálnej etiky sa však budujú najmä bez obrazoviek – prostredníctvom rešpektovania autorstva, súhlasu, súkromia, vlastníctva, pravidiel komunikácie a zodpovednosti v každodennom živote materskej školy.

Takýmto spôsobom si deti osvojujú prvé zásady etického správania, ktoré tvoria základ ich neskoršieho bezpečného, slušného a zodpovedného pôsobenia v digitálnom prostredí.

f) Materská škola vytvára podmienky pre rozvíjanie schopnosti detí riešiť problémy, uplatňovať logické a algoritmické myslenie, plánovať postupy a spolupracovať pri hľadaní riešení úloh.

Pri riešení problémových situácií dostávajú deti príležitosti objavovať súvislosti, hľadať riešenia, plánovať postupy a overovať vlastné nápady prostredníctvom hry, experimentovania, manipulačných činností a pohybových aktivít. Učia sa premýšľať nad postupom riešenia,

porovnávať rôzne možnosti, hľadať chybu a spoločne diskutovať o tom, prečo bolo riešenie úspešné alebo neúspešné.

Rozvoj logického a algoritmického myslenia prebieha predovšetkým prostredníctvom **unplugged aktivít**, ktoré nevyžadujú použitie digitálnych zariadení. Deti skladajú postupnosti, určujú poradie krokov, pracujú so symbolmi, orientujú sa v priestore, vytvárajú jednoduché „programy“ pre spolužiaka alebo učiteľa, ktorý predstavuje robota, plánujú cestu v štvorcovej sieti, riešia bludiská, triedia, usporadúvajú a hľadajú pravidelnosti. Prostredníctvom týchto činností prirodzene objavujú princíp, že správne zadaný postup vedie k očakávanému výsledku.

Spolupráca detí je prirodzenou súčasťou riešenia problémových úloh. Vytvárajú sa situácie, v ktorých deti spoločne navrhujú riešenia, rozdeľujú si úlohy, vzájomne si pomáhajú, diskutujú o možnostiach a učia sa rešpektovať odlišné názory. Dôraz sa kladie na samotný proces hľadania riešenia, nie iba na dosiahnutie správneho výsledku.

Ak to pedagogický zámer vyžaduje, materská škola využíva aj veku primerané programovateľné hračky alebo jednoduché digitálne pomôcky, ktoré deťom pomáhajú overovať správnosť zostaveného postupu. Digitálne technológie však predstavujú iba doplnkový prostriedok. Základy logického, informatického a algoritmického myslenia sa budujú predovšetkým prostredníctvom pohybu, manipulácie, komunikácie, hry a priamej skúsenosti.

Takto si deti vytvárajú základy systematického myslenia, plánovania, spolupráce, vytrvalosti a riešenia problémov, na ktoré bude nadväzovať rozvoj informatického vzdelávania a digitálnych kompetencií v základnej škole.

g) Materská škola vytvára podmienky pre aktívnu tvorbu digitálneho obsahu deťmi, rozvíjanie ich kreativity, tvorivosti a schopnosti využívať digitálne technológie na vyjadrovanie vlastných nápadov, skúseností a zážitkov.

Tvorivé učenie vedie deti k tomu, aby boli aktívnymi tvorcami vlastných nápadov, nie iba pasívnymi prijímateľmi digitálneho obsahu. Dostávajú príležitosti vyjadrovať svoje myšlienky, pocity, skúsenosti a zážitky prostredníctvom výtvarných, hudobných,

dramatických, jazykových, konštruktívnych a bádateľských aktivít, ktoré môžu byť podľa vzdelávacieho zámeru doplnené vhodne zvolenými digitálnymi technológiami.

Deti sa učia dokumentovať svoju činnosť a prezentovať výsledky vlastnej práce primeraným spôsobom. Môžu napríklad fotografovať vlastné výrobky, zaznamenávať priebeh spoločného projektu, nahrávať krátke zvukové záznamy, vytvárať jednoduché digitálne príbehy alebo prezentovať svoje objavy prostredníctvom fotografií či krátkeho videa za podpory pedagogického zamestnanca. Dôraz sa kladie na to, aby digitálny obsah vznikol z vlastnej tvorivej činnosti detí, nie iba výberom alebo pasívnym sledovaním pripraveného obsahu.

Súčasťou každej tvorivej aktivity je rešpektovanie autorstva, ochrana súkromia a získanie súhlasu pri fotografovaní alebo zverejňovaní prác. Deti si uvedomujú, že každý vytvorený obsah má svojho autora, učia sa vážiť si vlastnú tvorbu aj tvorbu ostatných a primerane prezentovať výsledky svojej práce.

Digitálne technológie sú využívané ako podporný prostriedok na rozšírenie možností tvorby a prezentácie. Ak rovnaký cieľ možno kvalitnejšie dosiahnuť prostredníctvom kresby, modelovania, dramatizácie, spevu, rozprávania alebo inej tvorivej činnosti, materská škola uprednostňuje tieto prirodzené formy vyjadrovania. Digitálne technológie nenahrádzajú detskú tvorivosť, ale vhodne ju dopĺňajú a umožňujú deťom zachytiť, uchovať alebo prezentovať vlastné nápady a zážitky.

Takto materská škola rozvíja tvorivosť, fantáziu, komunikačné schopnosti, spoluprácu, zodpovednosť a základy digitálnych kompetencií potrebných pre ďalšie vzdelávanie, pričom vedie deti k tomu, aby digitálne technológie využívali ako zmysluplný nástroj vlastnej tvorby, objavovania a učenia.